

**ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV
ZA VREDNOTE NARODNOOSVOBODILNEGA
BOJA SLOVENIJE**

Einspielerjeva 6, 1000 Ljubljana
tel. 01 434 44 45 - fax: 01 434 41 17
e-mail: info@zzb-nob.si

IZJAVA ZA JAVNOST

Zloraba »sprave« kot opravičilo za sodelovanje z okupatorji?

V ZZB NOB Slovenije ne sprejemamo in ne podpiramo *Izjave SAZU o spravi ob tridesetletnici samostojne slovenske države*. Izjava v celoti zanika in zamlčuje temeljno in najpomembnejše zgodovinsko dejstvo o drugi svetovni vojni pri nas: da so bili partizani oziroma Narodnoosvobodilna vojska in partizanski odredi Slovenije mednarodno priznana vojska protifašističnega zavezništva, vsi njihovi domači nasprotniki pa del fašističnih in nacističnih oboroženih sil. Prispadniki Slovenskega domobranstva pa so bili celo del zloglasne organizacije SS, ki je bila na mednarodnem vojaškemu sodišču v Nürnbergu razglašena za zločinsko organizacijo, odgovorno tudi za holokavst in najgrozovitejše zločine v zgodovini človeštva.

S tega osnovnega zgodovinskega izhodišča mora izhajati vsakršno »družbeno soglasje« o drugi svetovni vojni pri nas. Nikakršna »etična vrednota« ne more enačiti tistih, ki so se uprli smrtnemu sovražniku, ki nas je hotel uničiti kot narod, s tistimi, ki so od sovražnika sprejeli plačilo in orožje za boj proti lastnemu narodu. Danes sicer lahko razumemo vzroke za oboroženo sodelovanje majhnega dela Slovencev s sovražnikom, a odgovornost za bratomorni boj nosijo prav tisti, ki so sprejeli orožje iz rok okupatorja.

Narodna zgodovina ne more temeljiti na izdajstvu, in to ne glede na vzrok izdajstva. Ker je vojna sama po sebi zločin, so tudi vse strani tako med vojno

kot po njej počele grozodejstva. Vzrok vseh grozodejstev pa izvira iz napada okupatorjev na slovenski narod in iz kolaboracije domačih sil z okupatorjem.

Vendar ne glede na to dejstvo imajo vsi ljudje pravico do groba, tudi tisti, ki so se borili na strani nacizma in fašizma, čeprav oni sami drugim niso priznavali niti pravice do življenja, kaj šele do groba. Zato se v Zvezi borcev zavzemamo, da se dostojno uredi vprašanje vojnih in povojnih grobišč obeh vojskujočih se strani. Vendar ne tako, da se opravičuje kolaboracija z okupatorjem!

Ljudem so se med vojno dogajale krivice, ki jih morajo ljudje oprostiti drug drugemu, če želijo živeti v sožitju in razumevanju. Teh krivic ne more popraviti nobena »spravna izjava«, še posebno pa ne takšna, ki ne upošteva zgodovinskih dejstev, zgodovinskega okvira, ter takšna, ki v »pozivu politični javnosti« nedvoumno sporoča, da je namenjena zlorabi in spreobračanju zgodovine v politične namene in razdvajanju ljudi. Sožitje in medsebojno spoštovanje med ljudmi se bosta dosegla le s podajanjem resnice in zgodovinskih dejstev, nika-
kor pa ne z vsiljevanjem »sprave« s političnimi razlagami zgodovine in iskanjem opravičila za sodelovanje z okupatorjem. Slovenija potrebuje narodno pomiritev in resnico!

Ljubljana, 18. marec 2021

Marijan Križman
predsednik
ZZB NOB Slovenije